

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku M. L.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W.
z udziałem zainteresowanej P. w W.
o jednorazowe odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 22 stycznia 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 19 czerwca 2017 r., sygn. akt XIV Ua [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w W., XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację M. M. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 stycznia 2017 r., oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, [...] Oddział w W. z dnia 16 kwietnia 2013 r. w przedmiocie odmowy przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 4 stycznia 2011 r. Podstawę faktyczną wyroku stanowiło ustalenie, że doznane przez ubezpieczoną złamanie prawej kostki nie spowodowało u niej stałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu art. 11 ust. 2 lub 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1376). Sąd drugiej instancji uznał

za miarodajną podstawę rozstrzygnięcia w tym zakresie opinię biegłego traumatologa, właściwie ocenioną przez Sąd pierwszej instancji, w której stwierdzono, że po zakończeniu leczenia i rehabilitacji ubezpieczona odzyskała pełną sprawność w prawym stawie skokowym, a upośledzenie czynności tego stawu trwało krócej niż 6 miesięcy.

Skarga kasacyjna ubezpieczonej została wywiedziona na podstawie naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. przez błędną wykładnię powodującą niedopuszczenie dowodu z dalszej opinii drugiego biegłego, mimo podniesienia poważnych wątpliwości co do rzetelności pierwszej opinii biegłego. Na wypadek nieuwzględnienia zarzutu naruszenia przepisów postępowania oparta została na zarzucie naruszenia prawa materialnego, tj. błędnej wykładni art. 11 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych przez stwierdzenie, że długotrwałe naruszenia sprawności organizmu stanowi co najmniej 6-miesięczna niezdolność do pracy, a nie co najmniej 6-miesięczne leczenie, rehabilitacja lub ból, a ostatecznie niewłaściwe zastosowanie art. 11 ust. 1 tej ustawy przez nieprzyznanie jednorazowego odszkodowania mimo istnienia do tego podstaw prawnych.

Domagając się przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca wskazała na potrzebę wykładni art. 278 § 1 k.p.c. i art. 11 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych jako „budzących poważne wątpliwości”, podnosząc, że w sprawie „wyłaniają się zasadnicze zagadnienia prawne, które nie stanowiły dotychczas przedmiotu powszechnie znanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, ewentualnie orzecznictwo to jest sprzeczne. Dotyczy to tego, czy stwierdzenie uszczerbku na zdrowiu jest kwestią faktów i podlega ocenie biegłego, czy kwestią prawa, a biegły może ocenić jedynie stan zdrowia poszkodowanego i ewentualne wystąpienie w nim zmian w skutek wypadku przy pracy, ale nie może samodzielnie kwalifikować ich jako uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu ustawy, oraz tego czy dla oceny uszczerbku na zdrowiu jako długotrwały, należy liczyć wyłącznie czas pozostawania na zwolnieniu lekarskim od pracy i niezdolności do pracy, czy cały okres leczenia i rehabilitacji. Skarżąca postawiła także pytanie, czy istnieje dolna granica upośledzenia czynności organizmu, poniżej której - mimo naruszenia

sprawności organizmu - nie dochodzi do uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu art. 11 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, „czy też każde, nawet najdrobniejsze upośledzenie czynności organizmu jest uszczerbkiem na zdrowiu w rozumieniu tej ustawy, a jego niski stopień może powodować li tylko przyznanie niskiego procentu uszczerbku na zdrowiu”.

Skarżąca przytoczyła poglądy doktryny i judykatury o niedopuszczalności powołania dowodu z opinii biegłego w celu ustalenia obowiązującego stanu prawnego, wskazując, że pojęcie „wiadomości specjalne”, którym posłużono się w art. 278 § 1 k.p.c., nie obejmuje wiedzy dotyczącej treści obowiązującego prawa i reguł jego tłumaczenia. Podniosła, że – w jej ocenie – subsumcja stanu zdrowia pod określone pojęcie prawne, takie jak uszczerbek na zdrowiu, należy do wiedzy prawniczej, a nie dziedziny wiedzy biegłego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie zagadnień, które określiła jako istotne zagadnienia prawne, posługując się argumentem, że „od odpowiedzi na postawione pytania zależy nie tylko rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie, ale i w szeregu innych podobnych, dotyczących dowodu z opinii biegłego, szczególnie w kwestiach ubezpieczeniowych, a przedstawione zagadnienie prawne odpowiada wymogom stawianym w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004/7-8, s. 51; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 596/14, LEX nr 1678068)”. Pomięła jednak, że żadne z przedstawionych przez nią zagadnień nie ma znaczenia jurydycznego, a każde z nich zbudowane jest wyłącznie na krytyce

ustaleń faktycznych, która nie stanowi – jak wynika z art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c. – przedmiotu kontroli kasacyjnej.

Kwestia, czy wystąpił uszczerbek na zdrowiu w rozumieniu ustawy, jest kwestią faktów i podlega ustaleniu najczęściej na podstawie opinii biegłego z zakresu medycyny. Biegły lekarz w opinii wydanej na podstawie art. 278 § 1 k.p.c. ocenia na podstawie wiadomości specjalnych zarówno stan zdrowia poszkodowanego, wystąpienie w nim zmian w skutek wypadku przy pracy, jak też samodzielnie kwalifikuje je jako uszczerbek na zdrowiu w rozumieniu ustawy. Przedmiotem opinii są elementy orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w którym stwierdza on stopień uszczerbku na zdrowiu oraz jego związek z wypadkiem przy pracy (por. § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania, jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 954, wydany na podstawie art. 11 ust. 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych).

Stwierdzenie przez biegłego, że uraz nie spowodował upośledzenia czynności organizmu przez czas przekraczający 6 miesięcy, opiera się na jego wiadomościach specjalnych i podlega ocenie w ramach art. 233 § 1 k.p.c., przy czym sąd nie może – przy ocenie opinii, dostarczającej wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie, w szczególności rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania oraz nasilenia związanych z nimi dolegliwości lub dysfunkcji organizmu – oprzeć się na własnym przekonaniu, na wiedzy powszechnej lub zasadach logicznego myślenia; te kryteria ze zrozumiałych względów nie obejmują specjalistycznej wiedzy medycznej (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2017 r., I UK 415/16, niepubl.).

Uraz w ujęciu art. 2 pkt 13 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie łączy się z prawem do jednorazowego odszkodowania, jeżeli ulegnie całkowitemu wyleczeniu przed upływem 6 miesięcy. W obecnym stanie prawnym nie przewidziano możliwości

przyjęcia prawa do odszkodowania w minimalnej wysokości przy nieznacznym uszczerbku na zdrowiu, tj. jeżeli okres czasowej niezdolności do pracy trwał co najmniej przez 5 tygodni (por. § 3 ust. 8 zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 października 1968 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania uszczerbku na zdrowiu dla celów wypłaty jednorazowych odszkodowań oraz świadczeń wyrównawczych pracownikom poszkodowanym wskutek wypadków przy pracy, MP Nr 49, poz. 343 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 1970 r., III URN 12/70, OSP 1971 nr 6, poz. 113).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).